

**Mestské a obecné knižnice
v okrese Žilina a Bytča
v roku 2011**

2012

STAV VEREJNÝCH KNIŽNÍC V OKRESE ŽILINA V ROKU 2011

1. Počet obyvateľov v okrese Žilina celkom *	158 771
*(údaje o obyvateľoch použité z oficiálnej štatistiky)	
2. Počet obyvateľov v okrese Žilina (bez Žiliny) *	73 642
3. Počet obyvateľov v okresnom sídle *	85 129
4. Počet školopovinných detí v okrese	13 282
Počet školopovinných detí v okresnom sídle	6 770
Počet školopovinných detí v okrese bez okresného sídla	6 512
6. Počet obcí v okrese	51
7. Počet verejných knižníc v okrese	51 + 3 pob.
z toho	
- mestské knižnice	2
- s profesionálnym knihovníkom	4
- s dobrovoľným knihovníkom	45 + 3 pob.
8. V roku 2011 obnovila činnosť jedna z nepracujúcich knižníc v Lietavskej Svinnej.	
9. Počet nepracujúcich knižníc sa zvýšil. Dlhodobo nepracujú knižnice v Divinke a Ovčiarsku, ďalšie knižnice nepracujú viac ako rok: v Lietavskej Závadke pre pripravované úpravy priestorov a výmenu knihovníčky, v Šuji pre priestorové problémy, v Hôrkach pre plánované premiestnenie knižnice do materskej školy, vo Višňovom v dôsledku uvažovaného presťahovania a zlúčenia so školskou knižnicou, v Čičmanoch pre absenciu knihovníka. V roku 2011 sa medzi nepracujúce knižnice zaradila aj knižnica v Bitarovej pre všeobecný nezáujem zo strany používateľov o zastaralý knižničný fond a knižnica v Stráňavách z dôvodu presťahovania sa do priestorov školy a plánovaného zlúčenia sa so školskou knižnicou.	
10. V r. 2011 zostal počet profesionalizovaných knižníc na rovnakej úrovni ako v roku 2010.	
11. Na nákup nových kníh nedostalo finančné prostriedky od zriaďovateľov 24 obecných knižníc, z toho 15 pracujúcich: Brezany, Divina, Divinka-Lalinok, Dolný Hričov, Ďurčiná, Fačkov, Hričovské Podhradie, Jasenové, Kottčiná Lúčka, Lietavská Lúčka, Lutiše, Malá Čierna, Paština Závada, Podhorie, Teplička nad Váhom. Z vymenovaných knižníc viaceré nedostali finančné prostriedky od zriaďovateľa ani v predchádzajúcich rokoch.	
12. Mzdu, resp. odmenu knihovníka nevykázali pracujúce knižnice: Divinka-Lalinok, Dolný Hričov, Fačkov, Hričovské Podhradie, Paština Závada, Podhorie, Rosina, Veľká Čierna.	
13. V uplynulom roku sa presťahovala knižnica v Tepličke nad Váhom. Pre priestorové problémy nepracujú knižnice v Divinke, Hôrkach, Lietavskej Závadke, Šuji, Ovčiarsku a vo Višňovom.	

13. Počet automatizovaných knižníc v okrese Žilina ostal nezmenený (mestské knižnice v Rajci, Rajeckých Tepliciach a Obecná knižnica v Strečne), čo je naďalej iba 5,8 % z celkového počtu knižníc okresu. Z uvedených knižníc len MsK Rajecké Teplice realizuje výpožičný proces automatizovane, keďže má celý fond spracovaný v elektronickej databáze. MsK Rajec má 98 % knižného fondu spracovaného automatizovane a knižnica v Strečne 30 %. V Strečne ostal pre technické problémy rozsah fondu spracovaného do databázy v porovnaní s uplynulým rokom nezmenený.

Situácia s centralizovaným alebo koordinovaným nákupom knižničného fondu sa nezmenila. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch nebol zo strany knižníc, resp. obecných úradov záujem o nákup knižničného fondu prostredníctvom krajskej knižnice na základe dohody s obecným úradom, príležitostne knižnica poskytuje konzultácie a asistenciu pri výbere literatúry. Odklon od koordinovaného nákupu súvisí okrem iných dôvodov s nekonceptnosťou dopĺňovania fondov, keď obec v mnohých prípadoch uvoľní prostriedky na ich nákup až v závere roka, ale aj so zmenou legislatívnych podmienok (zákony o finančnej kontrole, o verejnom obstarávaní).

1. Knižničné fondy prehľad štatistických údajov

	2010	2011	rozdiel
Knižničné fondy celkom	244 432	247 307	+ 2 875
Zloženie knižničných fondov:			
odborná pre dospelých	45 637	45 925	+ 288
krásna pre dospelých	103 690	105 555	+ 1 865
odborná pre deti	8 890	9 086	+ 196
krásna pre deti	86 215	86 741	+ 526
z toho špec. dokumenty	134	135	+ 1
počet zväzkov na 1 obyvateľa	3,41	3,36	- 0,05
počet zväzkov na 1 čitateľa	50,89	50,30	- 0,59
prírastok KF	2 423	4 643	+ 2 220
z toho - kúpou	1 476	1 437	- 39
- darom	947	3 206	+ 2 259
úbytok KF	4 054	1 768	- 2 286
Skutočný /čistý/ prírastok	- 1 631	2 875	+ 1 244
počet titulov dochádzajúcich periodík	68	56	- 12
Počet KJ spracovaných automatizovane	23 712	24 763	+ 1 051

Knižničný fond mestských a obecných knižníc v okrese Žilina predstavuje 247 307 knižničných jednotiek, čo je 3,36 zväzkov na 1 obyvateľa. Prírastok knižničných fondov kúpou bol v r. 2011 približne na rovnakej úrovni ako v roku 2010 – 1 437 zväzkov. Prírastok kúpou tvorí však len 31 % z celkového počtu získaných

knížničných jednotiek, keďže v roku 2011 bolo do knižníc získaných darom až 3 206 KJ. Aj v r. 2011 v mnohých knižniciach tvorili dary jediný alebo prevažujúci zdroj prírastkov. V prepočte na 100 obyvateľov tvoril prírastok kúpou 1,95 KJ. Početne najvyššie prírastky kúpou mali v roku 2011 knižnice v Rajci 218 KJ, Strečne 203 KJ, Varíne 129 KJ, Gbeľanoch 102 KJ, Terchovej 87 KJ, Mojši 98 KJ, Kunerade 76 KJ, Nededzi 71 KJ, Lietave 61 KJ, Hornom Hričove 52 KJ, Rajeckých Tepliciach 50 KJ a Konskej. Knižnica v Mojši nakúpila fond z prostriedkov sponzora KIA Motors. V prepočte prírastkov na 100 obyvateľov by však vzhľadom k značným rozdielom v počte obyvateľov sídiel knižníc situácia vyzerala inak: najlepší prírastok pri tomto prepočte mali Gbeľany a Kľače (8,5 KJ), Kunerad (7,7 KJ) Strečno a Nededza (7,50 KJ), Horný Hričov (6,5 KJ), Lietava (4,3 KJ), Rajec (3,6 KJ), Stránske (2,9 KJ) Konská (2,7 KJ), Porúbka (2,6 KJ), Terchová a Lietavská Svinná-Babkov (2 KJ).

V roku 2011 bolo v knižniciach okresu Žilina vyradených 1 768 KJ. Vysoké úbytky zaznamenali knižnice v Lietavskej Lúčke (489), Stráži (622), Zbyňove (262) a Varíne (106).

V roku 2011 počet odoberaných titulov periodík klesol o 12 titulov a dosiahol počet 56 titulov. Najvyššie počty periodík poskytujú svojim používateľom knižnice: Varín (10), Rajecké Teplice (9), Strečno (7), Stránske (6), Krasňany a Rajec (5), Horný Hričov (4), Lysica (3). Z pracujúcich knižníc neodoberá 30 knižníc žiadne periodiká. Profesionálna knižnica – Porúbka neodoberá žiadne periodikum, profesionálna knižnica v Terchovej naďalej odoberá iba 1 titul.

Počet knižničných jednotiek spracovaných automatizovane zostal na rovnakej úrovni ako v roku 2010.

Z dotačného systému MK SR v podprograme 2.5 Akvizícia knižníc bola podporená Mestská knižnica v Rajci sumou 900 €, Obecná knižnica v Kunerade sumou 331 €, Obecná knižnica v Strečne sumou 600 € a Obecná knižnica v Mojši dostala prostriedky na nákup literatúry od sponzora Kia Motors v sume 1 100 €.

2. Používatelia

	2010	2011	Rozdiel
Používatelia celkom	4 803	4 392	- 411
Z toho detí do 15 rokov	2 893	2 565	- 328
% detí z celk. počtu používateľov	60,23	58,40	- 1,83
% dets.používateľov zo školopov.detí	42,94	39,40	- 3,54
% používateľov z počtu obyv.	6,70	5,96	- 0,74
návštevníci knižníc	59 474	55 712	- 3 762

Podobne ako v roku 2010 aj v roku 2011 pokračoval v knižniciach okresu Žilina pokles počtu používateľov. V roku 2011 tento pokles predstavoval 411 používateľov, čo je v percentuálnom vyjadrení pokles o 8,5 %. Veľký pokles nastal u detských používateľov, a to –328, čo predstavuje medziročný pokles v tomto ukazovateli až o 11,3 %. Najväčší pokles používateľov zaznamenali knižnice Konská (-34), Malá

Čierna (-35), Podhorie (-53), Rajecká Lesná (-41), Rajecké Teplice (-58), Teplička nad Váhom (-59), Terchová (-39), Rosina (-26), Turie (-22) a Varín (-70). V ďalších knižniciach ide o miernejší pokles, napr. Divina (-19), Dolná Tižina (-17), Lietavská Lúčka (-14), Lysica (-18), Stráža (-21). Na druhej strane veľmi pekne vzrástol počet používateľov v Belej (+170). V ďalších knižniciach sa počet používateľov drží na úrovni roka 2010, alebo ich počet vzrástol len mierne. Taktiež klesol počet návštevníkov knižníc o 3 762, čo súvisí s celkovým zníženým počtom používateľov.

3. Výpožičky

	2010	2011	rozdiel
Výpožičky celkom	124 353	113 115	- 11 038
odborná pre dospelých	12 894	11 654	- 1 240
krásna pre dospelých	45 040	43 598	- 1 442
odborná pre deti	10 502	8 410	- 2 092
krásna pre deti	40 446	35 970	- 4 476
periodiká	15 471	13 683	- 1 788
špeciálne dokumenty	0	12	+ 12
počet výpožičiek na 1 obyvateľa	1,74	1,53	- 0,21
počet výpožičiek na 1 používateľa	25,89	25,75	- 0,14
obrat knižničného fondu	0,51	0,46	- 0,05
MVS iným knižniciam	0	0	0
MVS z iných knižníc	0	0	0
Poskytnuté evidované bibliogr. a faktografické informácie	16 634	14 614	- 2 020

Aj pri hodnotení počtu výpožičiek v okrese Žilina musíme konštatovať, že ich počet aj naďalej klesá. Oproti roku 2010 nastal pokles o – 11 038, čo je o 8,9 %. Najviac výpožičiek pokleslo pri krásnej literatúre pre deti – 4 476, ale aj pri výpožičkách náučnej literatúry pre deti – 2 092, čo je odrazom nedostatočného nákupu literatúry pre detského používateľa. Najväčšie zníženie výpožičiek zaznamenali: Obecná knižnica v Divine – 2 053 výpožičiek, čo predstavuje 65 % -ný pokles, Kónská – 828 (pokles o – 72 %), Podhorie – 2 034 (91 % -ný pokles), Rajecká Lesná – 575 (74 % - ný pokles), Jasenové – 339 (58 % -ný pokles) a Rosina – 1 151 (72 % - ný pokles). Na druhej strane musíme pochváliť knižnice v Dolnej Tižine, Fačkove, Gbeľanoch, Hornom Hričove, Kľačoch, Krasňanoch, Kunerade, Lietave, Lysici, Nededzi, Rajci, Rajeckých Tepliciach, Stránskom, Strečne, Terchovej a Varíne za stabilné a dobré výsledky v počte výpožiek, aj keď v niektorých knižniciach nastal mierny pokles. Počet výpožičiek periodík klesol o – 1 788, čo je úmerné zníženiu počtu odoberaných titulov periodík.

Ani v roku 2011 žiadna knižnica okresu Žilina, vrátane mestských knižníc v Rajci a Rajeckých Tepliciach, nere realizovala pre svojich, resp. pre používateľov iných knižníc, medziknižničnú výpožičnú službu. Chvályhodné je, že Obecná knižnica

v Kunerade, ako jediná knižnica v okrese Žilina, vypracováva na požiadanie používateľov aj rešerše. Podľa požiadaviek v roku 2011 spracovala 4 rešerše.

Na 1 obyvateľa v okrese Žilina pripadá 1,53 výpožičiek (pokles o - 0,21), na 1 používateľa 25,75 výpožičiek (pokles o - 0,14). Celkovo poklesom výpožičiek nastali poklesy aj v prepočtoch na 1 používateľa i obyvateľa a tiež nastal pokles aj v obraze knižničného fondu (- 0,05).

4. Ďalšie údaje

	2010	2011	rozdiel
Vzdelávacie a kultúrno-spoloč.podujatia	255	236	- 19
z toho infromatické prípravy	101	98	- 3
Metodické návštevy a konzultácie	0	0	0
Odborné porady	0	0	0
Edičná činnosť	2	2	0
Pracovníci knižnice /prepočítaný stav/	9,38	8,78	- 0,6
z toho ženy	7,89	7,32	- 0,57
Zamestnanci.vykonávajúci knih.činnosti	9,38	8,78	- 0,6
Náklady na hlavnú činnosť /výdavky v €/	142 013	150 702	+ 8 689
Transfery na činnosť od zriaďovateľa	133 136	132 231	- 905
Z toho mzdové náklady	48 219	49 484	+ 1 265
Prostriedky na nákup KF celkom /€/	12 075	11 818	- 257
Prostr. na nákup KF bez grantov a sponz.prís. .	11 605	8 887	- 2 718
Prostriedky na nákup KF z podpory GS MK SR a iných sponzorov /Kia Motors/	470	2 931	+ 2 461
Nákup KF na 1 obyv. /eur/ celkom	0,17	0,16	- 0,01
Nákup KF na 1 obyv./eur/ bez prostr. z grantov a sponz. príspevkov	0,16	0,12	- 0,04
Kapitálové výdavky	0	0	0

Prístup verejnosti na internet poskytovalo v uplynulom roku 12 knižníc: Babkov, Dolná Tižina, Krasňany, Kunerad, Nededza, Podhorie, Porúbka, Rajec, Rajecké Teplice, Stránske, Strečno a Terchová, čo je 22 % z počtu knižníc okresu, vrátane pobočiek. Počet počítačov s internetom pre verejnosť vzrástol z 28 na 35 PC. Bezdrôtové pripojenie WiFi umožňujú knižnice v Rajci a Porúbke a od roku 2011 aj v Nededzi. Počet automatizovaných knižníc sa v roku 2011 nezmenil, naďalej sú to len 3 knižnice (5,55 %): mestské knižnice v Rajci a Rajeckých Tepliciach a Obecná knižnica v Strečne.

Mínusový pohyb v počte zamestnancov kopíruje zmeny v rozsahu otváracích hodín v Obcej knižnici v Konej a v Mestskej knižnici v Rajeckých Tepliciach, kde sa úväzky knihovníkov znížili najviac. V iných knižniciach sú úväzky približne na úrovni predchádzajúceho roka.

Náklady na hlavnú činnosť, resp. príjmy z hlavnej činnosti verejných knižníc okresu Žilina v porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástli o 8 689 €. Tento údaj však nemusí byť relevantný, keďže nie všetky knižnice túto čiastku vo výkaze vykázali, napr. nulové náklady na hlavnú činnosť vykázalo 6 pracujúcich knižníc. Niektoré obecné úrady vyplnili len údaje o nákupe knižničného fondu a mzdy. Práve tieto údaje z modulu 4 môžeme považovať za jediné pomerne relevantné a tým porovnateľné údaje. Celkové prostriedky na nákup knižničných fondov v porovnaní s predchádzajúcim rokom klesli o - 257 eur. Táto mínusová hodnota by bola ešte oveľa vyššia, keby tri knižnice nedostali finančné prostriedky na nákup fondu z dotačného systému Ministerstva kultúry SR a tiež jedna knižnica od sponzora – spoločnosti Kia Motors. Po odpočítaní týchto grantových prostriedkov zriaďovatelia prispeli v roku 2011 na nákup knižničných fondov o 2 718 € menej ako v predchádzajúcom roku! Sedemnást' pracujúcich knižníc nedostalo od svojho zriaďovatelia žiadne prostriedky na nákup knižničných fondov a tým aj prepočet prostriedkov na nákup na 1 obyvateľa v okrese Žilina klesol na 0,16 €.

Mechanický prepočet finančných prostriedkov na nákup knižničných fondov na 1 pracujúcu knižnicu tak dosiahol hodnotu 262 €, čo je porovnateľné s rokom 2010. Dotačný systém MK SR v roku 2011 z podprogramu 2.5 Akvizícia knižníc podporil Obecnú knižnicu Strečno (600 €), Obecnú knižnicu v Kunerade (331 €) a tiež Mestskú knižnicu v Rajci (900 €).

V roku 2011 sa v knižniciach okresu Žilina zrealizovalo 236 podujatí, z toho bolo 98 informačných príprav. V Mestskej knižnici Rajec najviac podujatí realizovali formou zážitkového čítania pre deti, tiež podujatia spojené s divadelným vystúpením, ako aj prednášky k realizovanej výstave Čaro vesmíru. V profesionálnej knižnici Varín sa pri organizácii podujatí zamerali na podujatia pre deti základnej a materskej školy. Počas roka zorganizovali v knižnici niekoľko rozprávkových dopoludní a tiež sa knižnica zapojila do medzinárodného podujatia Noc s Andersenom, ktorého sa zúčastnilo 16 detí z Varína.

Fotografická príloha Vybrané knižnice okresu Žilina

Otvorenie nových priestorov pre Obecnú knižnicu v Tepličke nad Váhom. Otvorenie bolo spojené s prezentáciou tvorby žilinského ilustrátora detských kníh Mariana Čapka.

Nová knihovnička v Obcej knižnici Podhorí p. Soňa Mareková. Na priečelí budovy Obecného úradu v Podhorí sa nachádza pamätná tabuľa venová učiteľke p. Karolíne Brüstleovej na počesť ktorej poriada Obecný úrad v Podhorí literárnu súťaž „Odkaz Karolíny Brüstleovej“

Vynovené priestory Obcej knižnice v Lysici s knihovničkou p. Danielou Konvičkovou

Obecná knižnica Belá, knihovničky p. Helena Boháčová a p. Helena Stráska a školiace stredisko s prístupom na internet v priestoroch knižnice

Obecná knižnica v Krasňanoch, vchod do priestorov knižnice, p. knihovnička Oľga Tichá /čítareň s prístupom na internet/ a ďalšie priestory knižnice

OKRES BYTČA

1. Počet obyvateľov v okrese Bytča celkom	31 111
2. Počet obyvateľov v okrese bez Bytče	19 529
3. Počet obyvateľov v okresnom sídle	11 582
4. Počet školopovinných detí v okrese	2 994
5. Počet školopovinných detí v okresnom sídle	1 260
6. Počet obcí v okrese	11 + 1 mesto
7. Počet verejných knižníc v okrese	12 VK + 3 pob.
- z toho mestská knižnica	1 + 2 pob.
- z toho s profesionálnym knihovníkom	2
- z toho s dobrovoľným knihovníkom	9 + 1 pob.
8. V roku 2011 nebola zrušená žiadna knižnica.
9. V priebehu roka 2011 nepracovala knižnica v Hlbokom.
10. Stav v počte profesionalizovaných a neprofesionalizovaných knižníc sa nezmenil
11. Mzdu knihovníka okrem nepracujúceho Hlbokého nevykázala knižnica vo Veľkom Rovnom.
12. Na nákup knižničného fondu dostali od svojho zriaďovateľa okrem dvoch knižníc (Maršová, Petrovice) všetky pracujúce knižnice.
13. V roku 2011 sa neprešahovala žiadna knižnica.
14. Počet automatizovaných knižníc v okrese Bytča (3) predstavuje 25 %-nú automatizáciu. Sú to knižnice v Kotešovej, Bytči a Kolároviaciach, Kotešová má už celý fond spracovaný do databázy, ostatné dve na tvorbe databázy ešte pracujú.
15. V okrese je 5 internetizovaných knižníc.

Prehľad štatistických údajov

	2010	2011	rozdiel
Knižničné fondy celkom	93 224	89 670	- 3 554
Zloženie knižničných fondov:			
odborná pre dospelých	19 645	18 731	- 914
krásna pre dospelých	40 724	39 749	- 975
odborná pre deti	3 597	3 105	- 492
krásna pre deti	29 258	28 085	- 1 173
z toho špec. dokumenty	0	1	+ 1
počet zväzkov na 1 obyvateľa	3,0	2,88	- 0,12
počet zväzkov na 1 čitateľa	34,48	34,89	+ 0,41
prírastok KF	1 421	1044	- 377
z toho - kúpou	1 105	968	- 137
- darom	316	76	- 240
úbytok KF	635	4 598	+ 3 963

Skutočný /čistý/ prírastok	786	- 3 554	- 2 768
počet titulov dochádzajúcich periodík	41	37	- 4
Počet KJ spracovaných automatizovane	23 958	31 665	+ 7 707

Knižničný fond knižníc okresu Bytča sa oproti roku 2010 znížil o 3 554 a predstavuje 89 670 knižničných jednotiek. Na rozsiahлом úbytku sa podieľa najviac Obecná knižnica vo Veľkom Rovnom, ktorá v dôsledku sťahovania do malých priestorov vyradila až 4 052 knižničných jednotiek. Z dôvodu veľkého počtu úbytkov a nižšieho počtu nákupu a darov dosiahol skutočný prírastok v roku 2011 mínusovú hodnotu. Prírastok KJ darom, ale aj kúpou bol oproti roku 2010 nižší o 377, čo je až o 26,5 %. Prepočet knižničných jednotiek na 1 obyvateľa bol v knižniciach okresu Bytča nízky, a v dôsledku vyradovania a pomalej obnovy fondov je tento ukazovateľ stále na nízkej úrovni. Naopak, stúpol počet zväzkov na 1 používateľa na 34,89. Počet titulov periodickej tlače sa opäť znížil na 37 titulov. Mestská knižnica Bytča ponúka svojim používateľom až 32 titulov tlače, knižnice v Hradnej a Predmieri 2 periodiká, knižnica v Kotešovej 1 titul periodika. Profesionálna knižnica v Kolároviaciach neodoberá žiadne periodikum a podobne periodiká neodoberajú ani ostatné neprofesionálne knižnice v okrese Bytča.

Na nákup nových kníh nedostali finančné prostriedky dve obecné knižnice (Petrovice a Maršová). Najviac kníh pre svojich používateľov nakúpila Mestská knižnica v Bytči (657 KJ), Obecná knižnica Kotešová (85 KJ), Štiavnik (60), Predmier (59 KJ), Veľké Rovné (48 KJ), Súľov Hradná (38 KJ). V prepočte prírastkov na 100 obyvateľov je na prvom mieste Bytča 5,7 KJ, Kotešová 4,34 KJ, Predmier 4,2 KJ, Súľov-Hradná 4 KJ, Štiavnik a Jablonové po 1,5 KJ na 100 obyvateľov. Prírastok kúpou v prepočte na 1 obyvateľa dosiahol hodnotu 0,03 KJ, čo je veľmi nízky prírastok. V priebehu roka 2011 najviac kníh vyradila už spomínaná Obecná knižnica vo Veľkom Rovnom 4 052 KJ, Obecná knižnica v Maršovej, ktorá po požari a revízii KF vyradila 264 KJ a tiež Obecná knižnica Hvozdnica, ktorá vyradila 211 KJ.

Z okresu Bytča nákup informačných zdrojov z dotačného systému MK SR bol podporený v MsK Bytča (1 304 €) a knižnici v Kotešovej (400 €).

2. Používatelia

	2010	2011	Rozdiel
Používatelia celkom	2 704	2 570	- 134
Z toho deti do 15 rokov	1 386	1 425	+ 39
% detí z celk. počtu používateľov	51,26	55,45	+ 4,19
% dets.používateľov zo školopov.detí	44,83	47,60	+ 2,77
% používateľov z počtu obyv.	8,70	8,26	- 0,44
návštevníci knižníc	38 118	36 697	- 1 421

V uplynulom roku počet používateľov vo verejných knižniciach okresu Bytča klesol o 134, pozitívne je, že počet detských používateľov vzrástol o 39 a tým percento používateľov z počtu školopovinných detí vzrástlo o 4,19 %. Používatelia najviac klesli v MsK v Bytči (- 90), Štiavnik (-19), Jablonové (-17) a naopak mierne stúpili vo Veľkom Rovnom (+ 16). V ostatných knižniciach ostali počty používateľov na približne rovnakej úrovni s menšími odchýlkami oproti roku 2010.

Počet návštevníkov knižníc v roku 2011 klesol o 3,7 %.

3.Výpožičky

	2010	2011	rozdiel
Výpožičky celkom	89 163	85 415	- 3 748
odborná pre dospelých	19 429	19 953	+ 524
krásna pre dospelých	31 106	30 183	- 923
odborná pre deti	5 071	5 156	+ 85
krásna pre deti	16 731	15 484	- 1 247
periodiká	16 522	14 639	- 1 883
špeciálne dokumenty	0	0	0
počet výpožičiek na 1 obyvateľa	2,87	2,75	- 0,12
počet výpožičiek na 1 používateľa	32,97	33,23	- 0,26
obrat knižničného fondu	0,96	0,95	- 0,01
MVS iným knižniciam	1	0	0
MVS z iných knižníc	742	830	+ 88
Poskytnuté evidované bibliogr.a faktografické informácie	4 319	4 108	- 2 11
Počet vypracovaných rešerší	37	42	+ 5

Počet výpožičiek poklesol o 3 748, čo predstavuje viac ako 4 % -ný pokles. Ak počty výpožičiek v Mestskej knižnici v Bytči v posledných rokoch stúpali, rok 2011 nastal zvrät a počty výpožičiek po úspešných rokoch klesli o 1 870. Pokles nastal aj v Obecnej knižnici Kotešová (- 791), Maršová (- 618), Štiavnik (- 1254, 30 %-ný pokles!). Naopak, pekný nárast výpožičiek po presťahovaní a výmene knihovníčky zaznamenala knižnica vo Veľkom Rovnom (+ 958).

Mestská knižnica v Bytči je naďalej jedinou knižnicou v okrese realizujúcou pre svojich používateľov rešeršné služby. V roku 2011 pracovníčky knižnice vypracovali 42 rešerší. Medziknižničnú výpožičnú službu okrem knižnice v Bytči začala realizovať aj knižnica v Kotešovej. Záujem o túto službu má vzrastajúcu tendenciu, keďže používatelia v snahe dostať sa k potrebnej literatúre sú ochotní za túto literatúru aj zaplatiť poštovné náklady, prípadne ďalšie náklady, ktoré s touto službou súvisia. V roku 2011 bolo zrealizovaných 830 medziknižničných výpožičiek z iných knižníc. Väčšiu časť týchto výpožičiek zrealizovala Mestská knižnica v Bytči.

4. Ďalšie údaje

	2010	2011	rozdiel
Vzdelávacie a kultúrno-spoloč.podujatia	56	62	+ 6
z toho infromatické prípravy	41	45	+ 4
Metodické návštevy a konzultácie	0	0	0
Odborné porady	0	0	0
Edičná činnosť	0	0	0
Pracovníci knižnice /prepočítaný stav/	5,31	5,31	0
z toho ženy	5,31	5,31	0
Zamestnanci.vykonávajúci knih.činnosti	4,71	4,71	0
Náklady na hlavnú činnosť /výdavky v €/	104 628	104 934	+ 306
Transfery na činnosť od zriaďovateľa	102 863	99 715	- 3 148
Z toho mzdové náklady	38 254	40 792	+ 2 538
Prostriedky na nákup KF celkom /€/	8 501	8 764	+ 263
Prostr.na nákup KF bez grantov a sponz.prís.p.	6 771	7 060	+ 289
Prostr. na nákup KF z podpory GS MK SR a iných sponzorov	1 730	1 704	- 26
Nákup KF na 1 obyv. /€/ celkom	0,27	0,28	+ 0,01
Nákup KF na 1 obyv./€/ bez prostriedkov z grantov a sponz. príspevkov	0,22	0,22	0
Kapitálové výdavky	9 900	0	- 9 900

Počet kultúrno-spoločenských podujatí realizovaných v knižniciach okresu Bytča vzrástol o 6. Týchto podujatí sa spolu zúčastnilo 2 269 účastníkov. Najviac podujatí usporiadala MsK Bytča (31 z toho 28 inf. vých.) a knižnice v Kotešovej (11), Štiavniku (8), Petroviciach a Veľkom Rovnom (3). Knižnice vo Hvozdnici, Maršovej a Súľove nezrealizovali žiadne podujatie.

Dotácie od zriaďovateľa (transfery na činnosť) celkovo klesli oproti roku 2010 o – 3 148 € (- 3 %). Pomerne výrazne klesla dotácia od zriaďovateľa v Mestskej knižnici v Bytči o – 3797 €, ale aj v niektorých obecných knižniciach, napr. Súľov-Hradná (- 410 €). Musíme však oceniť aj obecné úrady, ktoré knižniciam zvýšili dotácie na činnosť, napr. Predmier + 633 € (+31 %), Štiavnik + 193 € (+9 %) a Kotešová + 333 € (+ 6 %). Čo je potešiteľné, pokles dotácie na činnosť sa však neodrazil v poklese prostriedkov na nákup knižničného fondu. Prostriedky poskytnuté zriaďovateľmi na nákup knižničných fondov oproti 2010 vzrástli v roku 2011 o celkovo 289 €, čo je viac o 4,2 %. Aj napriek tomu, že v Mestskej knižnici v Bytči poklesli celkové transfery na činnosť, nákup KF vzrástol v roku 2011 oproti roku 2010 o 906 € (+ 20,5 %). Prostriedky na nákup KF vzrástli aj v Štiavniku + 103 € (+ 31 %) a knihy v sume 204 € sa nakúpili aj vo Veľkom Rovnom. Knižnice v Maršovej a Petroviciach nedostali na nákup fondu žiadne finančné prostriedky.

V okrese Bytča sú automatizované tri knižnice: Bytča, Kolárovice a Kotešová, z nich len Kotešová je už plne automatizovaná, ostatné dve zatiaľ pracujú na tvorbe databázy knižničného fondu. Počet internetizovaných knižníc sa v roku 2011 nezmenil. Internet v priestoroch knižnici poskytuje Bytča, Jablonové, Kotešová, Maršová a Štiavnik. Percento internetizovaných knižníc v okrese Bytča tak tvorí 50 % z celkového počtu. Celkom 13 počítačov v obecných knižniciach okresu Bytča umožňuje občanom prístup na internet. Mestská knižnica v Bytči umožňuje vo svojich priestoroch aj bezdrôtové pripojenie WiFi. V dobe internetu, keď sú fyzické návštevy inštitúcií nahrádzané virtuálnymi návštevami aj Mestská knižnica v Bytči sa snaží podávať informácie na svojej vlastnej www stránke, kde okrem statických informácií o službách knižnice nájdeme informácie aj o podujatiach, ktoré knižnica realizuje. Aj prostredníctvom tejto stránky sa dozvedáme, že knižnica sa aktívne zapája do podujatí organizovaných na úrovni celého Slovenska, napr. Noc s Andersenom, Čítajme si - detský čitateľský maratón, Slovensko Dobšinskému, Marec – mesiac knihy apod. Na stránke sa nachádza aj logo služby „Spýtajte sa knižnice“, ktoré propaguje elektronické referenčné služby knižnice. Prostredníctvom tejto služby návštevníci stránky môžu adresovať pracovníckam knižnice akúkoľvek otázku týkajúcu sa knižnice a jej služieb. Aj na stránke Obecného úradu v Kotešovej nájdeme podrobné informácie o činnosti knižnice, o súťažiach, anketách a kvízoch, ktoré knižnica poriada ako aj fotografickú prílohu z realizovaných podujatí. Na www stránke Obecného úradu v Jablonovom a Veľkom Rovnom nájdeme základné informácie o knižnici, o jej výpožičných hodinách a na stránke Obecného úradu v Predmieri aj výpožičný poriadok knižnice.

Fotografická príloha
Vybrané knižnice okresu Bytča

Priestory Mestskej knižnice v Bytči a internetová študovňa

Z podujatí v Mestskej knižnici v Bytči v roku 2011 - Čítajme si spolu, Rapotavá straka, Rozprávky a príbehy – škriatok abeceda, beseda so Zuzanou Kuglerovou a Gustávom Murínom

Obecná knižnica Súľov a Hradná

Priestory Obcej knižnice v Predmieri s knižničkou p. Jolanou Letríkovou a priestory Obcej knižnice v Jablonovom s knižničkou p. Máriou Balázovou

Hra detí s pexesom v Miestnej knižnici v Kotešovej a úvodná www stránka knižnice.

Štandardy pre verejné knižnice

Ministerstvo kultúry SR v nadväznosti na Zákon č. 183/2000 o knižniciach v znení neskorších predpisov a v súlade so Stratégiou rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2008 – 2013 v roku 2010 vydalo Metodický pokyn MK SR č. MK-1669/2010-10/7472 z 1. júna 2010 k určeniu štandardov pre verejné knižnice. Jeho úplné znenie je prístupné na webovej stránke MK SR ako aj na stránke Krajskej knižnice www.krajskaskniznicazilina.sk v podstránke PRE KNIHOVNÍKOV – Vyhlášky a zákony. Hodnoty zadefinované štandardami predstavujú minimálnu úroveň pre knižnicu s príslušným počtom obyvateľov.

V ďalšej časti predkladáme hodnotenie plnenia štandardov v roku 2011 jednotlivými knižnicami v okresoch Žilina a Bytča.

PLNENIE ŠTANDARDOV ZA ROK 2011 – OKRES ŽILINA

Obec	Prírastky KF kúpou		Fin.prostriedky na knižničné fondy v eur		Počet prevádzkových hodín týždenne	
	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť
Belá	200	18	1 608	211	20 – 30	13
Bitarová	34	0	255	0	5 – 8	1
Brezany	25	0	188	0	5 - 8	2
Divina	124	0	992	0	10 - 20	10
Divinka-Lalinok p.	9	0	67	0	3-5	2
Dlhé Pole	100	10	750	76	8 - 10	8
Dolná Tižina	65	20	488	185	8 – 10	7,50
Dolný Hričov	77	0	578	0	8 – 10	2
Ďurčiná	54	3	405	0	8 – 10	2
Fačkov	35	0	262	0	5 – 8	1
Gbeľany	61	102	458	994	8 – 10	8
Horný Hričov	40	52	297	484	5 – 8	3
Hr. Podhradie	19	0	143	0	3 - 5	1
Jasenové	31	0	230	0	5 - 8	1
Kľače	18	31	137	130	3 - 5	1
Konská	74	40	552	256	8 - 10	2
Kotrč.Lúčka	22	0	165	0	3 - 5	2
Krasňany	63	21	473	334	8 - 10	10
Kunerad	49	76	365	530	5 - 8	4
Lietava	62	61	465	429	8 - 10	4
Liet.Lúčka	90	0	674	0	8 - 10	6
Liet.Svinná	49	16	367	101	5 - 8	1
Babkov pob.	31	16	240	101	5 - 8	1
Lutiše	39	0	293	0	5 - 8	3

Obec	Prírastky KF kúpou		Fin.prostriedky na knižničné fondy v eur		Počet prevádzkových hodín týždenne	
	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť
Lysica	42	11	315	111	5 - 8	2
Malá Čierna	17	0	130	0	3 - 5	2
Mojš	33	98	128	1 100	5 - 8	2
Nededza	48	71	360	499	5 - 8	4
Nezb.Lúčka	18	5	135	16	3 - 5	2
Pašt.Závada	12	0	90	0	3 - 5	2
Podhorie	40	0	300	0	5 - 8	2
Porúbka	23	12	172	86	3 - 5	20
Rajec	304	218	2 733	2 071	30 - 40	45
Rajec. Lesná	64	3	477	31	8 - 10	4
Rajec. Teplice	147	50	1 176	765	10 - 20	20
Rosína	181	14	1 449	198	20 - 30	3
Stránske	35	21	264	172	5 - 8	8
Stráňavy	92	0	689	0	8 - 10	0
Stráža	33	4	248	12	5 - 8	5
Strečno	134	203	1 068	891	10 - 20	16
Svederník	51	4	385	12	8 - 10	2
Teplička n./V.	224	0	1 792	0	20 - 30	2
Terchová	244	87	1 952	552	20 - 30	20
Turie	100	31	803	201	10 - 20	15
Varín	219	129	1 752	1 168	20 - 30	30
Veľká Čierna	18	5	137	35	3 - 5	2
Zbyňov	44	8	329	70	5 - 8	2

Obec	Počet výpožičiek na 1 obyvateľa		Percento používateľov z počtu obyvateľov		Počet výpožičiek podľa úväzku knihovníka	
	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť
Belá	3 - 5	0,30	8 - 12	9,10	4 506	847
Brezany	1 - 2	0,83	7 - 9	6,60	426	432
Divina	2 - 4	0,45	8 - 10	3,10	2 933	1 128
Divinka-Lalinok	1 - 2	3,25	7 - 9	4,30	426	603
Dlhé Pole	1 - 2	0,63	7 - 9	7,50	2 133	1 263
Dolná Tižina	1 - 2	2,07	7 - 9	9,30	2 000	2 700
Dolný Hričov	1 - 2	0,02	7 - 9	0,60	500	26
Ďurčiná	1 - 2	0,46	7 - 9	3,20	500	499
Fačkov	1 - 2	3,74	7 - 9	9,40	240	2 588
Gbeľany	1 - 2	4,32	7 - 9	10,22	2 100	5 247
Horný Hričov	1 - 2	3,25	7 - 9	7,55	640	2 581
Hrič.Podhradie	1 - 2	0,03	7 - 9	2,09	240	14
Jasenové	1 - 2	0,39	7 - 9	1,77	240	242
Kľače	1 - 2	2,40	7 - 9	14,50	210	881
Konská	1 - 2	0,21	7 - 9	4,20	530	316
Kotrč.Lúčka	1 - 2	0,76	7 - 9	5,90	400	462
Krasňany	1 - 2	8,23	7 - 9	15,11	2 700	10 413
Kunerad	1 - 2	1,54	7 - 9	8,44	880	1 515
Lietava	1 - 2	2,39	7 - 9	7,71	1 100	3 425
Lietavská Lúčka	1 - 2	0,19	7 - 9	1,40	1 600	355
Lietavská Svinná	1 - 2	0,11	7 - 9	2,22	200	112
Babkov	1 - 2	0,75	7 - 9	5,93	200	474
Lutiše	1 - 2	0,28	7 - 9	9,13	640	220
Lysica	1 - 2	1,40	7 - 9	11,40	400	1 173
Malá Čierna	1 - 2	0,95	7 - 9	7,18	400	333

Obec	Počet výpožičiek na 1 obyvateľa		Percento používateľov z počtu obyvateľov		Počet výpožičiek podľa úväzku knihovníka	
	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť
Mojš	1 – 2	0,18	7 – 9	5,80	400	120
Nededza	1 – 2	2,97	7 – 9	10,45	880	2 878
Nezbud.Lúčka	1 – 2	1,45	7 – 9	7,30	400	540
Paština Závada	1 – 2	1,50	7 – 9	12,40	400	364
Podhorie	1 - 2	0,25	7 – 9	5,86	400	200
Porúbka	1 - 2	0,51	7 - 9	6,30	4 240	236
Rajec	4 - 6	3,33	8 - 12	11,91	25 200	20 257
Rajecká Lesná	1 - 2	0,15	7 - 9	1,58	1 060	193
Rajecké Teplice	2 - 4	2,24	8 - 10	8,50	8 470	6 581
Rosina	3 - 5	0,15	8 - 12	2,84	870	456
Stránske	1 - 2	9,81	7 - 9	13,80	1 680	7 115
Stráža	1 – 2	0,89	7 - 9	14,90	1 040	594
Strečno	2 – 4	3,29	8 – 10	9,93	5 830	8 753
Svederník	1 – 2	0,39	7 – 9	3,67	500	405
Teplička n./V.	3 – 5	0,25	8 – 12	1,43	700	942
Terchová	3 – 5	2,11	8 – 12	8,83	6 890	8 612
Turie	2 – 4	3,57	8 – 10	2,60	4 400	7 184
Varín	3 - 5	2,65	8 – 12	7,30	10 400	9 668
Veľká Čierna	1 - 2	0,13	7 - 9	3,63	400	46
Zbyňov	1 - 2	0,16	7 - 9	2,51	420	146

PLNENIE ŠTANDARDOV ZA ROK 2011 – OKRES BYTČA

Obec	Prírastky KF kúpou		Fin.prostriedky na knižničné fondy v eur		Počet prevádzkových hodín týždenne	
	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť
Bytča	1 160	657	10 440	6 622	40 – 45	40
Hvozdnica	60	7	450	100	8 – 10	2
Jablonové	43	13	323	30	5 - 8	5
Kolárovice	93	1	694	14	8 - 10	25
Kotešová	98	85	732	533	8 - 10	20
Maršová	41	0	308	0	5 - 8	2
Petrovice	77	0	577	0	8 - 10	4
Predmier	70	59	525	512	8 – 10	3
Súľov	29	18	218	150	5 – 8	1
Hradná	18	20	135	150	5 – 8	1
Štiavnik	246	60	1 968	435	20 - 30	6
Veľké Rovné	234	48	1 875	204	20 - 30	4

Obec	Počet výpožičiek na 1 obyvateľa		Percento používateľov z počtu obyvateľov		Počet výpožičiek podľa úväzku knihovníka	
	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť	štandard	skutočnosť
Bytča	4 - 6	6,07	10 - 15	13,84	41 400	70 383
Hvozdnica	1 – 2	0,33	7 – 9	2,40	500	395
Jablonové	1 – 2	1,67	7 – 9	8,30	1 040	1 452
Kolárovice	1 – 2	0,47	7 – 9	3,83	6 700	870
Kotešová	1 – 2	2,40	7 - 9	13,80	5 300	4 704
Maršová	1 – 2	0,30	7 - 9	6,00	400	251
Petrovice	1 – 2	0,53	7 - 9	3,36	1 100	818
Predmier	1 – 2	1,05	7 – 9	5,25	800	1 620
Súľov	1 – 2	0,55	7 – 9	4,60	240	323
Hradná	1 – 2	1,34	7 – 9	5,40	240	473
Štiavnik	3 - 5	0,70	8 - 12	4,82	2 080	2 890
Veľké Rovné	3 - 5	0,31	8 - 12	2,71	1 430	1 236

